

VALFRIA ÄMNINGEN

årskurs 8 och årskurs 9

Kotka Svenska Samskola
Uppdaterad 13.2.2023

Valfrihet i den grundläggande utbildningen

Det allmänna målet för de valfria studierna i den grundläggande utbildningen är att fördjupa lärandet bredda studierna och förbättra förutsättningarna för fortsatta studier. De valfria studierna ger eleverna möjlighet att utveckla sina kunskaper utifrån egna intressen. Valfriheten stödjer studiemotivationen och utvecklar förmågan att välja.

I statsrådets förordning fastställs ett minimiantal timmar gemensam undervisning för varje konst- och färdighetsämne i lågstadiet 1-6 och högstadiet 7-9. Konst- och färdighetsämnena anvisas i årskurs 7-9 sammanlagt fem (5) årsveckotimmar, som i timfördelningen går under namnet valfria konst- och färdighetsämnen.

(Ur Läroplanen 2014)

Valfria studier i årskurserna 8 och 9

Kotka Svenska Samskola erbjuder årskurserna 8 och 9 studier i olika valfria ämnen. De väljs för ett läsår i sänder.

Omfattningen för de valfria studierna i åk 8 är 5-6 åvt och i åk 9 5-6 åvt. Av dessa 10 (12) åvt ska du under åk 8 och åk 9 välja valfria konst- och färdighetsämnen (KF) sammanlagt 5 åvt.

Förslag till olika ämneskombinationer finns på följande sida.

I vår skola erbjuder vi följande valfria studier:

Konst- och färdighetsämnen

- * Bildkonst KF
- * Design och struktur KF
- * Gymnastik i samarbete med Idrottsakademin (Etelä-Kymenlaakson urheilukaatemia) KF
- * Huslig ekonomi KF
- * Musik KF
- * Teknisk slöjd KF
- * Textilslöjd KF

Valfria ämnen

- * Företagsamhet
- * Informationsteknik

Frivilliga och valfria lärokurser i främmande språk

- * Tyska (på B2-nivå, vilket avser språk som påbörjas på årskurs 8-9)

KF = konst- och färdighetsämne

1 årsveckotimme (åvt) = 1 kurs = 38 h

Bildkonst

Undervisningen i bildkonst på årskurserna 8-9 syftar till att öka elevernas intresse för bild, tredimensionella konstverk samt arkitektur. Dessutom uppmuntras intresset för att skapa själv. Kreativiteten tränas och uppmuntras. Målet är att utveckla elevens fantasi och främja kreativ problemlösning. Eleverna uppmuntras till att bli estetiskt medvetna om sitt arbete, att söka sin egen stil och utveckla den. Eleverna lär sig diskutera och utvärdera det de ser och det de producerar. Undervisningen beaktar alltid miljöfostran och bygger på det tidigare inlända.

Årskurs 8

BKV1 Ismer

I samband med kursen lär sig eleverna känna igen de främsta konststilarna –ismerna- under 1900-talet; de bekantar sig med kända konstnärer och deras verk samt försöker i sitt eget bildskapande uttrycka sig på olika sätt och finna hos sig själv nya stilar.

BKV2 Akvarellmålning och tredimensionellt arbete

Eleven fördjupar sig i vattenfärgsmålning och akvarellteknik, repeterar färglära, undersöker vattnets inverkan, lär sig känna igen en akvarell, lär sig olika tekniker och bygger ett tredimensionellt verk.

Årskurs 9

BKV3 Portfolio

Under kursen lär sig eleven vad som menas med portfolio, sammanställer en egen portfolio och lär sig samtidigt att jobba i egen takt och att ta ansvar för resultatet samt förmår utnyttja medier och visuell kommunikation.

BKV4 Oljemålning och skulptur

Eleven arbetar med oljefärger och akrylfärger, lär sig känna igen en oljemålning, studerar konstnärers oljemålningar och lär känna konstvärldens viktiga namn samt bekantar sig med formgivning i samband med ett eget arbete.

*****

Design och struktur

Åk 8 och åk 9

Tilläggskursens mål är att lära sig de olika faserna som anknyter sig till planering, allt från skissande till datastyrda 3D-modeller. Målet är även att lära sig beräkna materialbehov, samt eventuella kostnader.

*****

Gymnastik

Årskurs 8 GYV1 och GYV2, årskurs 9 GYV3 och GYV4

<https://peda.net/kotka/urheilijakoulutus>

Kurserna arrangeras av Etelä-Kymenlaakson urheiluakatemia och förutsätter därför goda färdigheter exempelvis i korgboll, fotboll eller andra grenar, samt därtill utlåtande av idrottsföreningstränare. Kontakta idrottsakademins verksamhetsledare Jiri Auranen.

*****

Huslig ekonomi

Undervisningen i huslig ekonomi på årskurserna 8-9 utvecklar de praktiska färdigheter samt den samarbetsförmåga som behövs i det dagliga livet. Undervisningen i huslig ekonomi strävar till att eleven blir en ansvarskännande konsument som känner till sina skyldigheter och rättigheter samt är prismedveten men också tar hänsyn till miljön. Eleven lär sig värdesätta våra nationella traditioner men också förstå internationalismens betydelse.

Årskurs 8

HLV1 Ur naturens skafferi

Kursen behandlar konsten att ta tillvara vad skog och mark bjuder på, konservering, maträtter, prisjämförelser.

HLV2 Finländska och finlandssvenska mattraditioner

Kursen belyser matvanor och sedvänjor i olika delar av vårt land, mattraditioner och tillredning av maträtter.

Årskurs 9

HLV3 Nordisk kost

Kursen presenterar mattraditioner i våra nordiska grannländer samt tillredning av maträtter. Därtill granskas likheter och olikheter i matvanorna.

HLV4 Internationell matkultur

Kursen behandlar matkultur samt tillredning av maträtter från olika delar av världen. Kursens mål är också att öka förståelsen för sedvänjor utomlands.

*****

Informationsteknik

Undervisningen i informationsteknik på åk 8 ger färdigheter att med tiofingerssystemet kunna producera eller avskrika text snabbare än med penna. Målet för undervisningen är att eleverna för sina egna skrivuppgifter i skola eller kommande arbetsliv finner en teknik och en layout som gör framställningen av skriftligt material intressant och ändamålsenligt.

Undervisningen i informationsteknik på åk 9 lär eleverna de grundbegrepp om apparatur och program som de behöver för att kunna utnyttja datateknik i sina studier. Målet är också att ge eleverna de grundkunskaper de behöver för att klara sig i dagens och morgondagens komplexa informationssamhälle.

Årskurs 8

ITV1 Tangentbordet

I samband med kursen lär sig eleverna tiofingerssystemet och att behärska tangentsystemet. Under kursens gång skall alla elever uppnå en viss skrivhastighet och –säkerhet.

ITY2 Layout

Kursen utlär det textbehandlingsprogram som finns i skolan och hur brev och olika dokument uppställs enligt rådande standard. Maskinskrivningsfärdigheten tränas ytterligare.

Årskurs 9

ITV3 Datorn i vardagen

Kursen ger färdigheter i textbehandling, kalkylprogram, grunder i Python-programmering, bildbehandling och användning av sökmotorer.

*****

Musik

Undervisningen i musik på årskurs 8-9 hjälper eleven att få grundläggande kunskaper och färdigheter i musik, så att hen förstår musikens betydelse för individen och samhället samt för den nationella och den internationella kulturen. Musiken kan också väcka ett bestående intresse hos eleverna och hjälpa dem att bli kritiska kulturkonsumenter. Studierna i musik syftar till att eleven får erfarenheter och upplevelser som skapar en positiv attityd till musiken. På det här sättet kan den musikaliska utvecklingen hos eleven på olika utgångsnivåer stödjas på alla områden.

Årskurs 8

MUV1 och MUV2

Vi spelar och sjunger låter från olika genrer ofta enligt elevernas önskemål, och lär oss på så sätt grundläggande begrepp som exempelvis takter, taktarter och tonhöjder samt hur man spelar ackord och melodier på bland annat klaviatur och gitarr

Årskurs 9

MUV3 och MUV4

Vi utvecklar det vi lärt oss i MUV1 och MUV2, studerar hur man transponerar till lämpliga tonarter och lär oss behärska musikens helheter som form och arrangemang.

*****

Teknisk slöjd

Undervisningen i teknisk slöjd på årskurs 8-9 utvecklar elevernas ansvarskänsla, initiativförmåga, kreativitet och uthållighet samt bidrar till att ge eleverna en positiv självbild genom praktisk arbete. Eleverna fördjupar sitt kunnande i de möjligheter tekniken ger vid planering och tillverkning av slöjdprodukter; även lokala särdrag och traditioner uppmärksammas. De värden som ligger till grund för undervisningen i teknisk slöjd är uppskattning av arbete och sysselsättning samt etiska, ekologiska, estetiska och ekonomiska värden. Dessutom betonas arbetarskydd, ansvarstagande, hänsyn till andra samt allsidig utveckling av eleven.

Årskurs 8

TNV1 Träslöjd 2

Kursen behandlar ritningar och enkla arbetsbeskrivningar samt material för olika ändamål. Eleverna lär sig verktyg och tillverkningsteknik för hobbyarbeten, verktygsvård och arbetsskydd, hur man utvärderar och redovisar för den egna processen.

TNV2 Metallarbete 2

Under kursen bekantar sig eleverna med nya verktyg och material för metallarbete, planerar och tillverkar ett föremål i metall och lär sig en ny specialteknik.

Årskurs 9

TNV3 Maskin- och ellära 2

Eleverna studerar och lär sig mera avancerad teori, teorier och arbetstekniker i teknisk lära samt planering och tillverkning av produkter.

TNV4 Projektkurs

I samband med kursen lär sig eleverna reparera och återanvända produkter, verktygs- och maskinvård samt arbetsskydd. Eleverna lär sig traditionell och ny teknik. Därtill planerar de och tillverkar en egen produkt.

*****

Textilslöjd

Undervisningen i textilslöjd på årskurserna 8-9 fortsätter att utveckla handens färdigheter och fostrar till arbete. Redan inlärd baskunskaper fördjupas, nya teorier inlärs och eleven ställs inför allt svårare problemlösningar. Eleven planerar och tillverkar produkter genom att tillämpa teoretiska kunskaper i praktiskt arbete.

Textilslöjden utvecklar elevens initiativförmåga, kreativitet och uthållighet samt bidrar till att ge eleven en positiv självbild. I undervisningen beaktas ekologiska, estetiska och ekonomiska värden.

Studierna i textilslöjd syftar till att eleven lär sig planera och tillverka ändamålsenliga och funktionella produkter.

Årskurs 8

TSV1 och TSV2

Under kursen lär sig eleven välja rätt storlek enligt måttabell, därtill olika fickor, linningar, intag och passform. Eleven lär sig provning av ett plagg och ändringar. Granskning av mått och storlekar samt olika modeller. Målet är formsytt plagg. Därtill lär sig eleven flerfärgsvirkning och ryeteknik.

Årskurs 9

TSV3 och TSV4

Kursen ger teoriundervisning för krage, knäppning och foder, därtill genomgång av ytterplaggsmaterial. Eleven planerar och tillverkar ett ytterplagg.

Under kursen lär sig eleven också att lappa och laga gamla kläder så att de blir användbara och göra nya produkter av gammalt material.

*****

Ung företagsamhet

Undervisningen i ung företagsamhet på årskurserna 8-9 förmedlar kunskaper och färdigheter som behövs för de samhällsekonomiska avgöranden som möter medborgaren i egenskap av konsument eller företagare i det dagliga livet. Eleverna lär sig om arbetsliv och företagsamhet. De inser entreprenörskapets betydelse för individen och samhället. Eleverna får en realistisk bild av företagsamhet såväl praktiskt som teoretiskt.

FÖV1/FÖV3 Ung ekonomi

Eleven grundar ett företag, säljer produkter eller service med riktiga pengar. Vinsten får eleven behålla själv. Arbete också utanför skoltiden. För att grunda ett företag kan man behöva kapital.

*****

Tyska (B2-språk)

Undervisningen i tyska på åk 8-9 koncentrerar sig på det väsentliga i tyska språket och kulturen ur ungdomarnas synvinkel. De mångsidiga texterna är tematiskt och språkligt ur ungdomarnas vardag och uppmuntrar till olika arbetssätt.

Strukturerna har noga valts ut utgående från olika typer av kommunikationssituationer. De presenteras kort och koncist. Det finns gott om övningar, som görs individuellt, i par eller i grupp.

Under de första kurserna ligger tyngdpunkten på muntliga kommunikationssituationer och enkla skriftliga övningar, som på ett naturligt sätt anknyter till dem. Det finns även gott om övningar där ungdomarna får lyssna och öva på uttal.

Vi bekantar man sig oss olika länder och kulturer där man talar tyska. Eleverna handleds alltså i att studera språk, länder och kulturer. Vi lyfter också fram jämförelser mellan språk och tar till vara de språkkunskaper eleven redan har. Eleverna uppmuntras till att använda färdigheter inom informations- och kommunikationsteknik när de söker upp information.

Årskurs 8

TYV1 Nya kontakter

TYV2 Skolan, hemmet och fritiden

Vi bekantar oss med varandra och det nya språket.

Mål

- vi bekantar oss med det tyska språkets ställning i världen
- vi övar oss i vardagskommunikation i olika situationer
- vi lär oss de viktigaste artighetsfraserna

Teman och kommunikationssituationer

- att hälsa och fråga hur någon har det
- att presentera sig
- att tala om fritiden och att berätta om sina hobbyer
- att tala om vad man ska göra på veckoslutet
- att beskriva utseende och personlighet
- att tala om att bli kär eller förtjust
- att tala om släkt och familj
- att berätta om fester
- att tala om skolan och skolämne
- att tala om skoldagen

Språkliga strukturer

- räkneorden 0–100
- substantivets bestämda och obestämda artikel

- pluralisböjning
- substantivets akkusativ
- personliga pronomen i nominativ
- verben sein och haben
- regelbunden och oregelbunden presensböjning
- skiljbara sammansatta verb
- de modala hjälpverben können och müssen
- ordföljd i huvudsatsen
- tidsuttryck: klockslag, veckodagar, månader och årstider
- frågeord
- nekningsord

Årskurs 9

TYV 3 På resa i världen

TYV 4 Kommunikativa situationer

TYV 5 Hemma, kläder, hälsa

Mål

- vi övar oss i att hantera olika sociala situationer relaterade till resande
- vi övar oss i att hantera ovanligare kommunikationssituationer
- vi lär oss mer om att använda kompensationsstrategier och andra kommunikativa strategier

Teman och kommunikationssituationer

- att beskriva väder
- att stämma träff med någon
- att beställa på kafé
- att tala om reseplaner
- att berätta om det egna hemmet
- att bekanta sig med sevärdheter
- att fungera på resan
- att beskriva kläder och accessoarer
- att tala om hur man mår
- att berätta om en resa

Språkliga strukturer

- repetition av strukturer
- imperfekt av sein och haben (war och hatte)
- ordföljden i bisatser
- man-pronomen
- modala hjälpverb
- verben mögen och wissen
- substantivets dativ
- prepositioner med dativ
- perfekt av regelbundna och oregelbundna verb
- haben eller sein som hjälpverb i perfekt

Valfria ämnen i årskurs 8

Skriv in dina val med siffrorna 1-6 (1 för det du önskar mest, 2 för nästmest osv)

Tillvalsämnen	Kod	Antal kurser	Val
Bildkonst KF	BK	2	
Design och struktur KF	DS	1	
Företagsamhet	FÖ	2	
Gymnastik (Urheiluakatemia)	GY	2	
Huslig ekonomi KF	HL	2	
Informationsteknik	IT	2	
Musik KF	MU	2	
Teknisk slöjd KF	TN	2	
Textilslöjd KF	TS	2	
Tyska (B2-språk)	TY	2	

Namn: _____

Elevens namnteckning

Vårdnadshavarens namnteckning

På åk 8 kan dina valfria ämnen ha sett ut enligt följande:

- a) $2 \text{ ty} + 2 \text{ kf} + 2 \text{ it eller} + 2 \text{ fö} = 6 \text{ h}$
- b) $2 \text{ ty} + 4 \text{ kf} = 6 \text{ h}$
- c) $2 \text{ kf} + 2 \text{ it} + 2 \text{ fö} = 6 \text{ h}$
- d) $4 \text{ kf} + 2 \text{ it eller} 2 \text{ fö} = 6 \text{ h}$

Valfria ämnen årskurs 9

Skriv in dina val med siffrorna 1-6 (1 för det du önskar mest, 2 för nästmest osv)

Tillvalsämnen	Kod	Antal kurser	Val
Tyska (B2-språk)	TY	2	
Företagsamhet	FÖ	2	
Informationsteknik	IT	2 1	
Huslig ekonomi	HL	2	
Bildkonst	BK	2	
Teknisk slöjd	TN	2	
Textilslöjd	TS	2	
Musik	MU	2 1	
Gymnastik = idrottsakademi	GY	2	

Namn: _____

Elevens namnteckning

Vårdnadshavarens namnteckning

BILDER: Susanne Mickos, gymnasiestuderande lå 2021-2022, Pixabay

